dotyčným vlakem musilo býti upuštěno, pak opravňují prokázané výroky k závěru, že jimi obžalovaný násilný odpor davu proti vrchnostenským orgánům, službu konajícím, tudíž protizákonné počínání demonstrantů, i když snad nevychvaloval, tedy aspoň omlouval, dávaje tak na jevo, že postup demonstrantů není závadný a že není příčiny, by proti nim se zakročovalo způsobem, jakého se nepoužívá ani proti takovým provinilcům, jakými jsou v očích obžalovaného lichváři. Na věci ničeho nemění, že obžalovaný nevyřknul přímo, že lidé jsou v právu, když se vzpírají odjezdu zatčených a neposlouchají rozkazu k rozejití se, poněvadž stačí, když se to podává nenuceně a logicky i z té formy výroků, v jaké byly proneseny, to tím více, když v oblast § 305 tr. zák. spadají jen všeobecná omlouvání protizákonných skutků, aniž jednání, jež je omlouváno, musí býti blíže označeno. Ke skutkové povaze § 305 tr. zák. postačí též, že v obžalobu dané výroky jsou o sobě, tedy objektivně způsobily, názor osob druhých o nedovolenosti jednání otřásti neb zviklati. Tuto způsobilost nelze výrokům obžalovaného odepříti. Při tomto stavu skutkovém a právním nebyly by důkazy, obžalovaným nabídnuté, soudem však zamítnuté, s to, přivoditi nějakou změnu ve prospěch obžalovaného. Tvrzení stížnosti, že výroky »to je příšerné viděti strojní pušky, na lichváře se se strojními puškami nejde« a »tím se lid jen dráždí« byly proneseny v úředních místnostech pouze v přítomnosti úředníka a důstojníka v takové vzdálenosti od demonstrantů, že na tyto nemohly působiti, nekryje se zcela se zjištěními rozsudku; pravíť se o prvějším výroku, že ho učinil obžalovaný ve dveřích u kanceláře staničního úřadu, a z rozsudku nelze též nikterak seznati, že demonstranti se nalézali ve vzdálenosti, stížností tvrzené. Rozsudek vyslovuje naopak, že i tyto dva výroky byly proneseny před davem, kteréžto zjištění má svůj podklad zejména ve výpovědi svědka majora Václava H. Zákonný moment veřejnosti resp. »před více lidmi« je proto dán. Co se týče otázky subjektivního zavinění, může zlý úmysl k § 305 tr. zák. vyžadovaný záležeti i ve v ě d o m í pachatelově o protizákonnosti jeho činění. Toto vědomí nalézací soud výslovně zjišťuje a po zákonu (§ 270 č. 5 tr. ř.) odůvodňuje, i jest brojení stížnosti proti tomu nepřípustno (§§ 258, 288 č. 3 tr. ř.).

Čís. 602.

Podmíněný odklad výkonu trestu (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.) nelze obmeziti pouze na trest klavní.

K zadostiučinění nelze odsouzenému uložiti věnování ve prospěch osob třetích nebo nezúčastněného fondu.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1921, Kr II 786/21.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací uznal o zmateční stížnosti na záštitu zákona mimo jiné takto právem:

Usnesením okresního soudu ve Velké Byteši ze dne 30. prosince 1919,

porušen byl zákon v ustanovení § 5 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu ve Velké Byteši ze dne 16. října 1919 odsouzen byl obžalovaný pro přestupek dle § 21 čís. 1 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák. do vězení na 24 hodin s 1 tvrdým lůžkem a mimo to k pokutě 300 K, pro případ nedobytnosti do vězení na další 3 dny. Uznáno též dle § 45 cit. cís. nařízení na uveřejnění rozsudku na obecních deskách v obcích B. a H. Rozsudek tento vešel v moc práva. Odsouzený žádal protokolárně dne 30. prosince 1919 za povolení podmíněného odkladu trestu ve smyslu nově vydaného zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n., o kteréžto žádosti bylo ihned rozhodnuto usnesením ze dne 30. prosince 1919 a žádaný odklad byl ohledně trestu na svobodě se zkušební dobou 1 roku povolen, ohledně ostatní části rozsudku odklad však povolen nebyl. Dle obsahu zmíněného protokolu byl obžalovaný s rozhodnutím tím spokojen a složil k zákonem požadovanému zadostiučinění pro místní legionářský fond 40 K. Souhlas veřejného žalobce jest na protokole podpisem funkcionáře státního zastupitelství osvědčen. Usnesení ono písemně vyhotoveno nebylo. Usnesení to je právně mylné. Byť i se považovalo za přípustné, by v řízení pro přestupek ve smyslu druhého odstavce § 451 tr. ř. na protokolární žádost odsouzeného za podmíněný odklad trestu hned v přítomnosti veřejného žalobce o žádosti té bylo rozhodováno a by za souhlasu stran ve smyslu § 458 tr. ř. (nové znění) upuštěno bylo od vyhotovení a odůvodnění dotyčného usnesení soudního, jak je v důsledku § 7 cit. zák. požaduje prováděcí nařízení ze dne 14. listopadu 1919, čís. 598 sb. z. a n., zřejmou jest přece protizákonnost svrchu uvedeného usnesení v tom směru, že povolen byl odklad trestu pouze ohledně hlavního trestu vězení, nikoli však ohledně ostatní části rozsudku a že bylo povoleno, aby odsouzený složil jako zadostiučinění 40 K pro legionářský fond jako zákonem požadované zadostiučinění. V prvém ohledu dlužno uvésti, že uložená pokuta peněžitá a nařízené uveřejnění rozsudku na obecních deskách jsou dle povahy své trestem vedlejším a ježto dle § 5 cit. zák. s odkladem trestu hlavního odloženy jsou i tresty vedlejší, musil s povoleným odkladem trestu vězení povolen býti i odklad peněžité pokuty, jakož i odklad uveřejnění rozsudku. V ohledu druhém nebylo uvedeno, komu se věnováním zmíněných 40 K má dostati zadostiučinění, což jest nutné, neboť jedině trestným činem poškozenému neb uraženému náleží ve smyslu zákona zadostiučinění, nikoli však porušenému řádu právnímu. Tak uznal již nejvyšší soud svým rozhodnutím ze dne 21. července 1921, č. j. Kr II 467/21/4, č. sb. 515, dle něhož, má-li při podmíněném odsouzení uloženo býti obviněnému nějaké věnování ve prospěch osob třetích, nelze se obejíti bez slyšení poškozeného neb uraženého. V tomto případě však skutečně by šlo jen o zadostiučinění uraženému řádu právnímu, neboť přímého poškozeného zde vůbec není, ježto osoba, které obžalovaný úředně stanovenou cenu přeplácel, sama odsouzena byla za to, že si přemrštěnou cenu poskytnouti dala. Z uvedeného plyne, že za daných okolností vůbec nebylo lze přiměti obžalovaného k zadostiučinění věnováním ve prospěch osob třetích nebo nezúčastněného fondu.